

Täysistunto

Keskiviikko 25.3.2026 klo 14.00—15.58

10. Lakialoite laiksi rikoslain 17 luvun muuttamisesta

Lakialoite LA 3/2026 vp Ritva Elomaa ps ym.

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 10. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään lakivaliokuntaan.

Lähetekeskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Keskustelu. Lakialoitteen ensimmäinen allekirjoittaja, edustaja Elomaa, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.20 **Ritva Elomaa ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esittelen ensiksi tämän lakialoitteeni ja toisessa puheenvuorossa käsittelen sitä, miksi olen sen tehnyt.

Arvoisa puhemies! Aloitteessa ehdotetaan muutettavaksi rikoslakia siten, että lakiin lisättäisiin rikossäännös eläintenpitokiellon rikkomisesta. Rangaistusasteikko määräaikaisen tai pysyvän eläintenpitokiellon rikkomisesta olisi sakkoa tai vankeutta enintään kuusi kuukautta. Lisäksi eläintenpitokiellon vähimmäiskesto pidennettäisiin nykyisestä yhdestä vuodesta kolmeen vuoteen.

Eläintenpitokieltoon liitettyä rangaistusuhalla voi olla ennalta ehkäisevää vaikutusta eläintenpitokiellon rikkomiseen. Rangaistusuhan säätämällä on ennalta ehkäisevää vaikutusta myös eläinsuojelurikosten tekemiseen. Nykyinen keinovalikoima ei ole riittävän tehokas eläinten suojelun toteutumisen kannalta. Aloitteessa ehdotetaan näistä syistä, että rikoslain 17 lukuun lisätään uusi rangaistussäännös, eläintenpitokiellon rikkomista koskeva uusi 23 c §.

Eläintenpitokiellon laissa säädettyä yhden vuoden vähimmäiskesto voidaan pitää verraten lyhyenä esimerkiksi suhteessa liiketoimintakiellon vähimmäiskesto, joka liiketoimintakiellosta annetun lain 5 §:n mukaan on kolme vuotta. Liiketoimintakieltoa ei pidetä rikosoikeudellisena seuraamuksena, vaan kyseessä on turvaamistoimenpide, jolla pyritään estämään vahingolliseksi havaitun toiminnan jatkaminen. Liiketoimintakielto ja eläintenpitokielto vastaavat lähtökohdiltaan tältä osin siten keskeisesti toisiaan. Liiketoimintakiellon merkityksen tehostamiseksi sen vähimmäispituus nostettiin vuonna 1998 kahdesta vuodesta kolmeen vuoteen tilanteessa, jossa liiketoimintakieltojen keskimääräinen pituus oli oikeuskäytännössä ollut hieman alle kolme vuotta.

Perustuslakivaliokunta on todennut, että velvollisuus pyrkiä parhaalla mahdollisella tavalla välttämään eläinten kipua, tuskaa ja kärsimystä on yhteiskunnallisesti hyväksyttävä ja erittäin painava peruste rajoittaa muun muassa elinkeinovapautta ja omaisuudensuojaa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 28/2026 vp

Perusteella on liityntä myös perustuslain 20 §:n ympäristövastuusaännökseen, vaikka eläinten hyvinvoinnin edistämisessä on kysymys ennemminkin eettisestä kestävästä periaatteesta kuin suoranaisesti perusoikeuksien turvaamisesta. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Rintamäki, olkaa hyvä.

15.23 Anne Rintamäki ps: Arvoisa puhemies! Eläinten hyvinvointi on suomalaisille tärkeä arvo, ja sen pitäisi näkyä myös lainsäädännössämme. Eläin ei voi itse puolustaa oikeuksiaan. Siksi meidän on huolehdittava siitä, että lainsäädäntö antaa viranomaisille ja tuomioistuimille selkeät ja vaikuttavat keinot puuttua eläimiin kohdistuviin rikoksiin.

Tällä hetkellä voimassa oleva järjestelmä perustuu siihen, että eläinsuojelurikoksesta tuomittu henkilö voidaan määrätä eläintenpitokieltoon. Käytännössä näin kuitenkin tapahtuu vain noin joka toisessa tapauksessa. Lisäksi korkein oikeus on oikeuskäytännössään korostanut tuomioistuimen tapauskohtaista harkintaa.

Lakialoitteessa esitetään, että eläintenpitokiellon rikkominen säädetään selkeästi rangaistavaksi teoksi. Nykytilanteessa valvonta ja seuraamukset eivät ole johdonmukaisia ja kiellon rikkominen voi jäädä lähes seurausettomaksi.

Arvoisa puhemies! Poliisina olen törmännyt hyvin julmiinkin eläinräkkäystapauksiin. Syyllisten saatua teostaan tuomio, johon on liittynyt muun muassa eläintenpitokieltoa, on hyvin pian käynyt ilmi, että sosiaaliseen mediaan on laitettu kuvia uusista lemmikeistä. Jos haluamme, että eläintenpitokiellot toimivat, niiden rikkomisesta on oltava todellisia seuraamuksia. Rangaistavuuden täsmentäminen ei ole pelkkää normitekniikkaa, se on eläinsuojelurikosten ennaltaehkäisyä.

Kiitän edustaja Elomaata tästä tärkeästä lakialoitteesta. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Seppänen, olkaa hyvä.

15.25 Sara Seppänen ps: Kiitos, arvoisa puhemies! Kiitos edustaja Elomaalle tästä lakialoitteesta. Tämä on oikeudellisesti perusteltu, ja tässä lainsäädännössä on epäkohtia, joten on tarvittukin tämäntyyppinen lakialoite. Epäkohta nimittäin on ollut se, että eläinpitokiellon rikkominen ei tällä hetkellä ole itsessään rangaistavaa, vaikka tämä kiello on määrätty nimenomaan suojelemaan eläimiä vakavalta haitalta. Tämä eläinpitokielto on koettu vähän niin kuin muodollisuudeksi, vaikka se on tuomioistuimen harkittu keino estää tilanteet, joissa eläimet joutuvat kärsimään henkilön toiminnan tai laiminlyönnin seurauksena. Kun tällaista kieltoa rikotaan, kyse ei ole vähäisestä rikkeestä vaan tietoisesta piittaamattomuudesta sekä eläinten hyvinvoinnista että oikeusjärjestyksestä. Tähän on voitava vastata selkeällä ja riittävän ankaralla seuraamuksella.

Aloitteessa ehdotettu rikossäännös on täsmällinen. Se on rajattu, ja siinä on rikosoikeuden periaatteiden mukaisesti esitetty muutokset. Tässä nimenomaan kohdistettaisiin muutos tilanteisiin, joissa henkilö toimii vastoin rikostuomioistuimen määräämää kieltoa tai kiertää sitä välikäsien kautta.

On myös tärkeää korostaa ennaltaehkäisyä. Kun tämän kiellon rikkomiselle on selkeä rangaistusuhka, niin se toimii pelotteena ja vähentää sekä kieltojen rikkomista että laajemmin eläinsuojelurikoksia. Nykyinen keinovalikoima ei ole riittävä, ja siksi kiitän kyllä Elomaata tästä hyvästä aloitteesta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 28/2026 vp

Lisäksi tässä tämä eläintenpitokiellon vähimmäiskeston pidentäminen yhdestä vuodesta kolmeen vuoteen on perusteltua. Nykyinen vähimmäisaika on todella lyhyt suhteessa siihen, kuinka vakavista teoista kielto usein on seuraamus.

Arvoisa puhemies! Eläinten hyvinvoinnin turvaaminen on yhteiskunnan sivistyksen mittari. Meillä on velvollisuus suojella niitä, jotka eivät itse voi puolustaa oikeuksiaan, joten kannatan vahvasti tätä aloitetta ja toivon, että se hyväksytään meillä eduskunnassa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Elomaa, olkaa hyvä.

15.27 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Esittelemässäni lakialoitteessa ehdottamani muutokset eläimiin kohdistuneiden rikosten rangaistusten kiristämiseksi eivät vähennä huoltani lapsista, vanhuksista, pienituloisista ja työttömistä. Näitä asioita ei voi vastakkain asettaa eläinten hyvinvoinnin kanssa, mutta eläinten hyvinvointi ja yleensä eläimiin kohdistuneet asiat tulevat hyvin harvoin esille täällä keskustelussa eduskunnassa. Siksi tämä asia on nyt esillä.

Kylmä tosiasia kuitenkin on, että viikoittain voimme lukea oikeuden päätöksiä eläinten kaltoinkohtelusta. Tässä on vain jäävuoren huippu todellisista eläinsuojelurikoksista.

Käsissäni on pari päivää vanha lehtileike, jossa kerrotaan, kuinka vuonna 2012 Satakunnassa henkilö oli kaltoin kohdellut kolmea koira. Vuonna 2019 hän oli jättänyt hoitamatta kaksi hevosta, sekä nyt kaikkein pahimpana häneltä löytyi kymmenen nälkiintynyttä kaltoin kohdeltua huskykoiraa, kymmenen kuollutta koira pitkin omakotitalon kämppää ja neljä mädäntynyttä koira jätesäkeissä. Lisäksi tekijä oli kuvannut lattialla kouristellutta koira yrittämättä hankkia sille apua osoittaen samalla täydellistä välinpitämättömyyttä eläimen kärsimyksistä. Vasta nyt hänet todettiin täysin kykenemättömäksi ja soveltumattomaksi hoitamaan eläimiä. Haluammeko kevyttä lainsäädäntöä, vai pitäisikö lakia kiristämällä yrittää puuttua tällaisiin kammottaviin tekoihin? Totta kai ennaltaehkäisy olisi kaikkein paras ratkaisu.

Olen ollut jo vuosia eduskunnassa, mutta kovin paljon nämä asiat eivät valitettavasti ole edenneet, nämä hyvät asiat. Uusi eläinten hyvinvointilaki saatiin kuitenkin vihdoinkin voimaan. Yli 20 vuotta on odoteltu sitäkin, se tuli voimaan jo viime kaudella. Joululahjaroista myönnettiin pieni summa Varsinais-Suomen eläinpoliisitoiminnan käynnistämiseksi vuodeksi Helsingin jo pidempään jatkuneen eläinpoliisitoiminnan jatkoksi. Asia on otettu Varsinais-Suomessa erittäin hyvin vastaan, ja yksi henkilö hoitaa tehtäviä asiantuntemuksella. Töitä on paljon, sillä juuri nyt on toistakymmentä tapausta muun muassa tutkinassa siellä. Eläinpoliisi on valvontaeläinlääkäriin yhteydessä ja tekee yhteistyötä eläinlaitosten kanssa.

Haluamme, että ihmisiä kohdellaan maassamme hyvin, ja samoin pitäisi olla myös eläinten osalta. Tuotantoeläimiä Suomessa hoidetaan pääsääntöisesti hyvin verrattuna moneen muuhun maahan. Ihminen on velvollinen auttamaan luonnoneläintä hädässä, kuten myös lemmikkieläimiä. Eläinten kaltoinkohtelun suhteen tulee olla hereillä ja puuttua rohkeasti laiminlyönteihin sen sijaan, että taivastelisimme asiaa ja katsoisimme vain sivusta. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 28/2026 vp

15.31 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies! Kiitän aloitteesta edustaja Elomaata, tämän eläintenpitokieltoaloitteen tekijää. — Aloite on hyvin inhimillinen, ja meidän tulee täällä eduskunnassa hoitaa myös eläimien asioita. On tärkeä asia, että tämä eläinräkkäysrikos saadaan nyt selkeästikin vahvemmin rangaistavaksi teoksi, eli kannatan edustaja Elomaan tekemää erinomaista lakialoitetta. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Elomaa, olkaa hyvä.

15.31 **Ritva Elomaa ps:** Arvoisa puhemies! Minä kiitän edustajia Rintamäki, Seppänen ja Hänninen, että olette täällä salissa puhumassa myös eläinten hyvinvoinnin puolesta, eläinten puolesta, ja kannatatte tätä lakialoitetta, kiitos teille.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin lakivaliokuntaan.